

Дело C-52/22**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

26 януари 2022 г.

Запитваща юрисдикция:

Bundesverwaltungsgericht (Австрия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

17 януари 2022 г.

Жалбоподател:

BF

Ответен държавен орган:Versicherungsanstalt öffentlich Bediensteter, Eisenbahnen und
Bergbau**Предмет на главното производство**

Определяне на размера на общата пенсия на федералните държавни служители — различен момент на първо адаптиране към инфлацията на пенсиите съгласно Allgemeines Pensionsgesetz (Общ закон за пенсиите, наричан по-нататък „APG“) и на общите пенсии на федералните държавни служители — Премахване на различното третиране, но без обратно действие — Принципи на правна сигурност, на зачитане на придобитите права и на ефективност

Предмет и правно основание на запитването

Тълкуване съгласно член 267 ДФЕС на член 2, параграф 1 и параграф 2, буква а) и на член 6, параграф 1 от Директива 2000/78/ЕО

Преюдициален въпрос

Трябва ли член 2, параграф 1 и параграф 2, буква а) и член 6, параграф 1 от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите, респ. принципите на правна сигурност, на зачитане на придобитите права и на ефективност на правото на Съюза да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба като процесната по главното производство, съгласно която първата корекция на пенсията за осигурителен стаж и възраст на групата държавни служители, които са имали право на пенсия за осигурителен стаж и възраст (обща пенсия съгласно Pensionsgesetz 1965) най-късно на 1 декември 2021 г., трябва да се извърши с действие едва от 1 януари на втората календарна година след възникването на правото на пенсия за осигурителен стаж, докато първата корекция на пенсията за осигурителен стаж и възраст на групата държавни служители, които са имали или ще имат право на осигурителен стаж и възраст (обща пенсия съгласно Pensionsgesetz 1965) едва от 1 януари 2022 г., трябва да се извърши с действие още от 1 януари на първата календарна година след възникването на правото на пенсия за осигурителен стаж?

Цитирани разпоредби на правото на Съюза

Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите: член 1, член 2, параграф 1 и параграф 2, буква а), член 3, член 6, параграф 1, член 9, параграф 1

Цитирани разпоредби на националното право

Съгласно член 41, параграф 2 от Pensionsgesetz 1965 (Закон за пенсиите от 1965 г., наричан по-нататък „1965 PG“), в редакцията с BGBl. I № 135/2020:

„Пенсиите за осигурителен стаж и възраст и наследствените пенсии, дължими съгласно този федерален закон, с изключение на допълнителната надбавка по член 26, се коригират в същия момент и в същия размер като пенсиите по схемата за задължително пенсионно осигуряване,

1. когато правото на пенсия е придобито преди 1 януари на съответната година [...]

В отклонение от изречение първо, първата корекция на пенсия за осигурителен стаж и възраст се извършва с действие, считано едва от 1 януари на втората календарна година след възникването на правото на такава пенсия [...].“

С BGBl. I № 210/2021 последното изречение на член 41, параграф 2 PG вече получава различна формулировка, която е в сила от 1 януари 2022 г.:

„В отклонение от изречение първо, първата корекция на пенсия за осигурителен стаж и възраст се извършва, както следва:

Пенсиите за осигурителен стаж и възраст, които подлежат на изплащане от първо число на месец на предходната календарна година, както е посочено в лявата колона, се умножават с коефициента на корекция, указан в дясната колона.

1 януари 100 %

...

1 юли 40 %

...

1 октомври 10 %

В случая на пенсии за осигурителен стаж и възраст, които подлежат на изплащане от 1 ноември или 1 декември от предходната календарна година, първата корекция се извършва с действие, считано от 1 януари на втората календарна година след възникването на право на такава пенсия [...]“.

Член 99 от PG 1965, BGBl. I № 65/2015 гласи следното:

РАЗДЕЛ XIII

Специални разпоредби за държавните служители, родени след 31 декември 1954 г.

Паралелно изчисляване

Член 99. (1) Раздел XIII се прилага само за държавните служители, които са родени след 31 декември 1954 г. и преди 1 януари 1976 г., встъпили са в служебно правоотношение с федералната държава преди 1 януари 2005 г. и към 31 декември 2004 г. работят по това правоотношение.

(2) Държавният служител има право на пенсия за осигурителен стаж и възраст или — в случаите на пенсионирани преподаватели — на обезщетение („Emeritierungsbezug“), която/което се изчислява в съответствие с разпоредбите на този федерален закон, само до размер, който съответства на процентния размер съгласно член 7 и член 90, параграф 1, произтичащ от общия период, който се зачита за осигурителен стаж и е натрупан от държавния служител до 31 декември 2004 г.

(3) Наред с пенсията за осигурителен стаж и възраст или обезщетението за пенсионирани преподаватели, на държавния служител се изчислява пенсия, като се прилагат APG и член 6, параграф 3 и член 15, параграф 2 от APG в редакцията, приложима към 31 декември 2013 г. В това отношение член 15 и член 16, параграф 5 от APG не се прилагат. Пенсията съгласно APG се изплаща в размер, който съответства на разликата между процентния размер по параграф 2 и 100 %.

[...]

(5) Общата пенсия на държавния служител се състои от пропорционалния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст или обезщетението за пенсионирани преподаватели, и от пропорционалния размер на пенсията съгласно параграф 3.“

Член 108h, параграф 1 от Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (Общ закон за социалното осигуряване, наричан по-нататък „ASVG“):

„Считано от 1 януари всяка година

а) всички пенсии, попадащи в обхвата на пенсионното осигуряване, за които падежът (член 223, параграф 2) е преди 1 януари от тази година, [...]

се умножават по коефициента на корекция. [...]“.

С BGBl. I № 28/2021 се добавя следният параграф към член 108h ASVG:

„(1a) В отклонение от параграф 1, първата корекция се извършва по такъв начин, че пенсиите, чийто падеж (член 223, параграф 2) е през упоменатия в лявата колона календарен месец от календарната година, която предхожда корекцията, се увеличават от 1 януари с процентния размер на увеличение, упоменат в дясната колона, който би се получил от прилагането коефициента на корекция:

февруари	90 %
март	80 %
април	70 %
май	60 %
юни	50 %
юли	40 %
август	30 %

септември	20 %
Октомври	10 %

Ако падежът е през ноември или декември от календарната година, която предхожда корекцията, първата корекция се извършва, считано от 1 януари от втората календарна година след падежа [...]“.

Кратко описание на фактите и главното производство

- 1 Жалбоподателят (BF) се пенсионира в края на месеца, през който навършва 62 години, т.е. считано от 1 юли 2020 г. С влязло в сила решение на Versicherungsanstalt öffentlich Bediensteter, Eisenbahnen und Bergbau (Осигурителен институт на служителите в публичната администрация, железниците и минното дело, наричан по-нататък „BVAEB“) от 2 декември 2020 г., е констатирано, че от 1 юли 2020 г. BF има право на обща пенсия съгласно Pensionsgesetz (Закон за пенсиите, наричан по-нататък „PG“) в размер на 4 455,43 EUR бруто на месец. Този общ размер на пенсията е резултат, inter alia, от пенсия за осигурителен стаж и възраст в размер на 3 716,82 EUR, увеличение по член 90а PG с 327,53 EUR и на пропорционална пенсия по APG в размер на 411,08 EUR.
- 2 С писмо от 26 февруари 2021 г. BF иска да се вземе ново решение относно правото му на пенсия от 1 януари 2021 г. С решение на BVAEB от 19 март 2021 г. е постановено, че размерът на общата пенсия, на която има право BF, няма да се промени от 1 януари 2021 г., тъй като съгласно член 41, параграф 2 от PG първа корекция с оглед на инфлацията ще се извърши едва на 1 януари на втората календарна година след възникване на правото, т.е. на 1 януари 2022 г. На 6 април 2021 г. BF подава в срок жалба срещу това решение пред Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд).

Основни доводи на страните в първоначалното производство

- 3 BF твърди, че е започнал да получава пенсията си по схема за доброволно ранно пенсиониране („Korridorpension“) като федерален държавен служител на 1 юли 2020 г., на 62-годишна възраст. Той твърди, че според паралелното изчисление съгласно член 99 от PG размерът на пенсията му като държавен служител е изчислен само частично в съответствие с разпоредбите на PG и частично съгласно разпоредбите, залегнали в ASVG. Той счита, че последното изречение на член 41, параграф 2 от PG противоречи на принципа на равенство и следователно е противоконституционно, защото означава, че един компонент на APG също не е коригиран към инфлацията, въпреки че пенсиите по APG като цяло (т.е. всички, за които не е налице комбинирано и паралелно изчисление по смисъла на член 99 от PG) вече се

коригират през първата нова пенсионна година в съответствие с член 108h, параграф 1a от ASVG. Освен това ВФ твърди, че е нарушено и правото на Съюза. Описаното нарушение на принципа на равенство засяга само по-възрастните държавни служители, а именно родените между 1955 г. и 1975 г., но не било последица от адаптиране на пенсионната система към демографското развитие. Въз основа на новата редакция на член 41, параграф 2 от РГ, в сила от 1 януари 2022 г., понастоящем такава корекция на пенсиите на държавните служители, за които се прилага ASVG, се извършвала незабавно. Тази правна уредба премахвала за в бъдеще неблагоприятното положение на държавните служители спрямо лицата, които получават пенсия съгласно ASVG, както било изрично аргументирано в обяснителните бележки към правителствения законопроект по съображения за справедливост към държавните служители. Съгласно текста на разпоредбата, предвидена в закона, обаче тя не трябвало да има обратен ефект, така че неблагоприятното положение спрямо лицата, получаващи пенсия съгласно ASVG, в случая на ВФ щяло да се запази.

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 4 Пенсията, на която федералните държавни служители имат право съгласно РГ, се приравнява на заплащане на държавните служители по смисъла на член 3, параграф 1, буква в) от Директива 2000/78/ЕО. Това важи и в случаите, когато е налице обща пенсия, която подлежи на плащане съгласно член 99, параграф 5 РГ (вж. решение на Съда от 21 януари 2015 г., *Felber*, C-529/13, т. 24). Ето защо определянето ѝ във всеки отделен случай трябва да се преценява през призмата на членове 2 и 6 от Директивата.
- 5 От една страна, в практиката си досежно съпоставимостта на пенсиите съгласно РГ и пенсионната система съгласно ASVG австрийският Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд) приема, че служебното правоотношение (включително отношението работодател-пенсионер) и материята на социалното осигуряване са коренно различни правни области, така че конституционните опасения, произтичащи (просто) от „кръстосано сравнение“, са безпредметни. Също така, съгласно установената практика на австрийския Verfassungsgerichtshof (Конституционен съд) законодателят има сравнително широка свобода на действие, когато приема правото, което регулира службата, възнагражденията и пенсиите на държавните служители.
- 6 Трябва обаче да се отчете доводът на ВФ, че австрийският законодател е изменил разпоредбата на член 41, параграф 2 РГ с действие, считано от 1 януари 2022 г., в смисъл, че общата пенсия на държавните служители, които имат право на пенсия за осигурителен стаж и възраст (обща пенсия) съгласно РГ, считано (едва) от 1 януари 2022 г., вече се изплаща с действие от 1 януари на календарната година след възникването на правото на пенсия, докато в случая на ВФ продължавало да има „година на изчакване“, и общата

му пенсия щяла да бъде коригирана с действие чак от втората календарна година след възникването на правото на пенсия. Това законодателно изменение нямало обратна сила, което можело да е в разрез със задължението, установено от практиката на Съда, дискриминацията да бъде напълно премахната (вж. решение от 7 октомври 2019 г., C-171/18, EU:C:2019:839, Safeway, т. 24). Действително, съгласно практиката на Съда опасността от сериозно засягане на финансовото равновесие на съответната пенсионна схема може да представлява императивно съображение от общ интерес, за да не се предвиди обратно действие (вж. Решение по делото Safeway, т. 43), но пенсиите за осигурителен стаж и възраст на държавните служители в Австрия не се изплащат от пенсионна схема, а от държавния бюджет. Бюджетните съображения могат да бъдат в основата на решенията на държавата членка в областта на социалната политика, но сами по себе си не могат да представляват законосъобразна цел по смисъла на член 6, параграф 1 от Директива 2000/78/ЕО.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ